

1
9
10
10
10
11
12
13
14
9

1731.

9. Hagen, Gottlieb Fritsch: De usu rationis in revelatione
interpretanda.
- 10^a Hoffmannus, Fredericus: De dolore et calculo renum
10^b Hoffmannus, Fredericus: De genuina chlorosis indole,
origine et curatione 2. excerpt.
- 10^c Hoffmannus, Fredericus: De dolore casu dialyco vulyo
Muzenkrantz
- 10^d Hoffmannus, Fredericus: De differenti medicamentorum
operatione secundum diversam corporis humani
irregularitatem.
11. Hoffmannus, Fredericus: De medicina simplicitate
numeri et efficacie
12. Hoffmannus, Fredericus: De aciculis veterayuanibus
in Toleria.
13. Hoffmannus, Fredericus: Vitae animalis consideratio
Theoretico-practica
14. Habsburg, Daniel Friedrich: Gedanken von Consequenz-
Macherey und ... Abhandlung der Frege: 16

... ein Gedichtes schuldig sey, ... Sätze zu versant.
worten, die andere aus seinen Lehren ^{Wahlweise}
herausgebracht? ...

15. Hakeisel, Daniel Frides: De principiis juris naturalis

16. Hakeisel, Daniel Frides: De coris conique matia
actione { vudgr regram }

¹⁸⁹
17. Hakeisel, Daniel Frid.: Primae de interpretatione lineae

2 Saupf.
18. Immedius, Thomas: De legitima febris corruptione
tractatione.

19. Ludewig, Tom Petrus, de: De procerum fuer. mansuetam
in Lusitania Superiori.

20. Mylius, Joannes Mauricus: Anae Justinianae tempo-
ralis in proceris Institutionum supposita
perperam creduntur.

21. Neuberger, Ernestus Fridicus: De jure disputationum
apud omnes omnium retygonum populos, exceptis multis
medicis. ~~varia abusus hunc tenet~~

1931.

22. Philipp, Trauer Mecht. : Illegator quodos circa
principium juris naturalis est primum falsum, oppositum,
communiter hactenus receptum, quod totum jus naturale
est unum quodam propositione generali, omnes reliquas
leges, naturales sub se comprehendente, sit deducendum.
23. Wileburg, Fideles : De eo, quod nimirum est in jurispru-
dentia Romana.
24. Wilschnugis, Fideles : De reliquis melioris huma-
nitatis in barbara aetate. Tractio.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

19 DE 1731 154 38
PRINCIPIIS
JURIS NATURÆ

DISPUTABIT
CHRISTOPHORUS HENRICUS
LIBER BARO AB EULENBURG
BORUSS.

PRÆSIDE
DANIELE FRIDER. HOHEISEL,
J. U. ET PHIL. D. AC REG. BOR. SOC. SCIENT. SOD.

D. XXXI. MARTII. MDCCXXXI.
H. L. Q. C.

H A L Æ
LITTERIS HENDELIANIS.

DE
PRINCIPIS
JURIS NATURAE

DISPUTABIT

CHRISTOPHORUS HENRICUS
LIBER BARO DE EULENBURG

KONFRIED
UNIVERS.
ZVHALLE

DANIELE FRIDER. HORNISEL

P. ET PH. D. AC REG. BOR. SOC. SCIENT. SOD.

D. XXXI MARTII MDCCXXX

H. L. G.

HALE
LITTERIS HENDELIANIS

UNIVERSITÄT
ZVHALLE

CONSPECTUS.

Naturali adpetimus instinctu mentem tranquillam corpusque sanum. §. I. h. e. felicitatem §. II. Studium felicitatis voluntati divina congruit §. III. unde & nobis jus competit, prospiciendi nobis de felicitatis nostræ mediis §. IV. definitio juris §. V. Alii nobis obligantur ad id, ut felicitatem nostram promoveant. §. VI. definitio obligationis §. VII. sed & eadem nobis erga alios homines incumbit obligatio §. VIII. quæ reciproca est §. IX. Obligamur præterea ad diuturnitatem & felicitatem humani generis promovendam §. X. Nulla nos obstringit obligatio ad instinctum, quo ad conservationem ferimur, exuendum §. XI. sed jus nostrum atque obligatio erga singulos cedit felicitati humani generis §. XII. Non tamen jus nostrum postponendum obligationi erga singulos §. XIII. Ex dictis concluditur principium Juris Nat. de officiis indeterminatis §. XIV. Alterum principium de officiis determinatis §. XV. & quidem reciprocis §. XVI. denique de officiis beneficiis, tam innoxie humanitatis §. XVII. quam beneficiis presse dictis §. XVIII. Officia benefica conscientiis hominum sunt relinquenda §. XIX. Triplicia igitur sunt Juris Nat. officia, indeterminata, determinata reciproca & benefica. §. XX. Ostendemus jam, qua in re nostra principia cum doctrinis aliorum convenient, atque ad dubia respondebimus. §. XXI. Obligationis fundamentum quaesivimus in voluntate Dei, secuti *Per-Ilustr. Dn. L. B. a Cocceji*. §. XXII. An & quatenus nostra fundamenta cum principijs *justi, honesti & decori B. Dn. Thomasti* conspirent §. XXIII. A principijs *Celeb. Dn. Wolffii* cur recesserimus §. XXIV. Ur dubia eximantur, ostenditur, principium Juris Nat. nec unum esse de.

A

bere

bere, nec indemonstrabile §. XXV. An necessarium felicitatis desiderium refuretur exemplis propricidiorum? §. XXVI. An contrarietur ei jussus Principis, adeundi mortis pericula? §. XXVII. Num brutis nostra principia tribuant Jus Naturæ? §. XXVIII.

§. I.

Infitam nobis omnibus atque innatamprehendimus cupiditatem, vitam tuendi nostram, corpusque sartum atque incolume servandi. Quamobrem & ab omni malorum metu, huic cupiditati contrariorum, abhorremus, atque ubi hæc superari nequeunt, tristitia adfocimur, quæ necessario nobis est ingrata. (a)

(a) Quum ea, quæ diximus, ex *immediata sensone interna*, cujus quisque sanus homo sibi est conscius, singulis liqueant; demonstrari nec possunt, nec debent. (per principium logices)

§. II.

Hoc est, perpetuo eodemque necessario ferimur desiderio ad *felicitatem*, quæ (sensu philosophico) nihil est aliud, quam *vita, sano atque integro corpore, & tranquillo animo servata*.

§. III.

Quum igitur felicitatis desiderium naturæ humanæ arctissimo junctum sit vinculo (§. II.) sequitur, ut ab auctore nostræ naturæ, hoc est, DEO originem repetat suam; quicquid a DEO nobis infitum est, id utique divinæ congruit voluntati. Contradictionem enim involveret, DEUM nobis indidisse instinctum, quem in nobis existere noluisse: adeoque *voluntari divinæ conforme est, adpeti a nobis felicitatem*.

§. IV.

Quoniam autem *media* promovendi felicitatem nostram & *requiruntur varia*, & *supereffe solent* nobis, &, quamdiu supersunt, *libere a nobis eligi possunt*: (b) inde colligimus: dum

dum DEUS indidit instinctum, quo ferimur ad finem (§. III.) *voluntati etiam divinæ consentaneum esse, ut eligamus media, ad finem istum facientia.* Quicquid ad felicitatem nostram tendit, voluntati divinæ congruit, & libertate physica a nobis suscipitur, id ipsum peragendi *facultas lege concessa* nobis competit, (voluntas enim divina, nostras dirigens actiones, lex est) id ipsum autem *jus* vocamus.

(b) Prima & altera propositio e sensatione externa; tertia interna e sensatione patent. e. gr. Requiritur ad felicitatem nostram victus, amictus, habitatio &c. Sed quamplurimæ vel adfunt, vel acquiri a nobis possunt, ac mente repræsentantur res, quibus fami, siti, nuditati, injuriis æris &c. obviam eamus. Itaque *libere* a nobis *eliguntur*. Notanter autem addidi in hac §. *quamdiu media supersunt plurima*: Fac enim in nave *unicum* superesse *medium* famem depellendi, atque hujus adpetitio desinet jam esse *actio libera*; id ipsum vero est, quod *casum necessitatis* adpellamus, qui est *ea hominis conditio, qua unicum ipsi superest medium, explendi desiderium suum physice necessarium.*

§. V.

Sic itaque *jus* nihil est aliud, quam *facultas legibus concessa, faciendi illa, quæ ad felicitatem propriam promovendam libere suscipiuntur* (§. IV.) Ergo habemus jus, eligendi media, ad nostram facientia felicitatem (eod.)

§. VI.

Sed quum alii homines, libertate physica usi, interciperent nobis possint felicitatis nostræ media, imo vitam destruere; isthæc autem facta *juri* nostro (§. V.) atque instinctui physico (§. I. & II.) voluntati denique divinæ repugnent: (§. III. & IV.) sequitur, aliis hominibus incumbere *obligationem*, ne felicitatem nostram & perceptionem mediorum ejus turbent, sed eam potius promotum eant.

§. VII.

Est quippe *obligatio necessitas aliquid agendi* (vel omittendi) *per declaratam legislatoris voluntatem inducta, qua actiones physice liberae ad voluntatem hanc componendæ sunt, ut officia aliis debita exhibeantur.*

§. VIII.

Sensibus autem externis docemur, alios homines æque homines esse, ac nosmet ipsos, unde sequitur, iisdem eos ferri instinctibus naturalibus (§. I. & II.) adeoque & ipsis competere jus, de mediis felicitatis suæ sibi prospiciendi (§. IV. & V.) & consequenter nobis incumbere obligationem, ut aliorum hominum felicitatem promoveamus (§. VI. & VII.)

§. IX.

Unde obligationes hominum sunt reciprocae, & æquale singulorum est jus. (§. VIII.)

§. X.

Denique quum nos una cum aliis hominibus *universum humanum genus* constituamus, ex universali isto ad felicitatem instinctu (§. VIII.) ac tot tantisque mediis, quibus totus instructus est orbis, ad felicitatem multorum hominum abunde sufficientibus, colligimus, DEUM etiam velle, ut *universum humanum genus diuturnum & felix sit* (§. III.) adeoque esse & hanc nostram *obligationem*, ut *actiones physice liberæ* (licet iis singuli non lædantur) *ad diuturnitatem & felicitatem humani generis promovendam componamus.* (§. VI. & VII.)

§. XI.

Quæ de *instinctu*, quo ad felicitatem promovendam ferimur, de *jure nostro*, denique de *obligatione* hactenus deducta sunt, si inter se conferantur, facile liquet, *ad instinctum nostrum exuendum, nullam posse concipi naturalis Juris obligationem.* Nam instinctus iste est necessarius (§. I. & II.) actio autem

autem necessaria non est physice libera; sed deficiente actionis libertate, deficit jus (§. V.) & obligatio (§. VII.) Scilicet aut lex aliquid præciperet instinctui nostro consentaneum, aut contrarium; illud *superfluum* foret, hoc *feri non possit*: Ergo hoc relinquitur, leges versari circa actiones physice liberas (cit. §. V. & VII.)

§. XII.

Econtrario autem *jure eligendi media*, ad felicitatem nostram facientia; *libere uti possumus*: (§. IV. & V.) cumque DEUS & *humani generis*, & *singulorum hominum intendat felicitatem*, (§. VIII. IX. & X) sequitur, *præferendam esse obligationem erga humanum genus obligationi erga singulos, imò & proprio felicitatis juri.* (c)

(c) Deus omnes ac singulos homines vult reddi felices, adeoque magis cupit plurium felicitati prospici, quam unius. (per ratiocinium mathematicum) Fac, patrem, omnes liberos suos servaturum, se una cum illis e naufragio in scapham recepisse: in ipso autem mari deprehendere, scapham tot hominum onus sustinere non posse, sed ne omnes pereant, jactum unius esse faciendum: & projiciet is sane unum aliquem filiorum, ut serventur reliqui. Sicigitur liquet, justum & voluntati divinæ conforme esse, hominem facinorosum reddi infelicem, ut omnium felicitati prospiciatur &c. &c.

§. XIII.

Denique sive proprius *instinctus*, quo nostram ad conservationem ferimur, sive *jus nostrum cum obligatione erga singulos collidatur*, *conservatio nostra necessario* (§. II. & XI.) *jus autem nostrum licite præfertur.* (§. IX.)

§. XIV.

Ex hætenus demonstratis sequentia fluunt Juris Naturæ principia: *Talem te exhibe* (agendo & omitendo) *qualem te esse postulat salus & conservatio humani generis* (§. X.) *salvo tamen ad felicitatem tuam instinctu* (§. XI.) Quæ inde fluunt

OFFICIA vocamus INDETERMINATA h. e. ad specialem personam non directa.

§. XV.

Sed & talem te gere (agendo & omitiendo) qualem te esse requirit felicitas singulorum (§. VIII.) cum felicitate humani generis (§. XII.) tuoque ad felicitatem instinctu eamque promovendi jure haud collisa. (§. XIII.) Inde deducta OFFICIA DETERMINATA a nobis appellantur.

§. XVI.

Quum autem ad modo adducta officia determinata æqualis singulis hominibus incumbat obligatio (§. IX.) sequitur, alterum alteri (extra casum necessitatis (§. IV. b. & §. XI.) obstrictum esse, ut intacta relinquat felicitatis ejus media, imo & rebus suis operisque media ejusmodi in alterum conferat, ita tamen, ut ubi hæc cum proprio alienanda sint detrimento, & alter in promptu habeat alia felicitatis media, quibus alteri prospici possit, mutua esse debeat hæc officiorum collatio seu permutatio. Vocamus hæc OFFICIA DETERMINATA RECIPROCA. (d)

(d) Est hoc fundamentum omnium contractuum onerosorum, quibus agendo reciproca exhibentur officia; ut & cur ab intereptione, vulnere, fama integra immundatione rapina, spolio, fraude abstinere debeamus, quibus casibus *omitendo* reciproca officia præstantur.

§. XVII.

Econtrario autem si aliquid felicitatis alienæ medium absque ullo nostro & humani generis detrimento in alterum conferri potest, gratis illud est exhibendum. Quia enim collatio æqualis postulatur ob jacturam, quam patimur, (§. XVI.) hac cessante, nullum potest allegari fundamentum, cur nollemus gratis aliorum felicitati promovendæ studere, ad quod tamen obligamur

gamur (§. VIII.). Quæ inde deducuntur, nomine OFFICIORUM INNOXIÆ HUMANITATIS veniunt, sive, latius accepto vocabulo, OFFICIORUM BENEFICORUM nomine comprehenduntur. (e)

(e) Ergo gratis porrigendus est ignis ei, qui indiget; erranti monstranda est via; pravus homo adhortationibus in ordinem redigendus &c. &c. Circa quod ultimum obiter observamus, ad id etiam officia *indeterminata* nos obstringere; pravus enim homo locietati humanæ & civili incommodo est & periculo. (§. XIV.)

§. XVIII.

Sic quoque *si collatio mediorem quorundam felicitatis alienæ* (h. e. rerum vel operarum) *cum jactura quidem nostra est conjuncta; sed alter careat felicitatis mediis, qua in nos possit conferre, sequitur, & hæc gratis esse exhibenda* (§. XVI. in fine) *dummodo id absque nostro & humani generis incommodo fieri possit* (§. XII. & XIII.) DEUS enim omnes & singulos homines vult servari (§. VIII. & X.). Ergo & egenos & miseros, h. e. felicitatis mediis destitutos: qui cum nihil habeant, quod in nos possint conferre, sequitur, eos ad reciprocam hanc collationem non obstringi. (§. VII.) Hæc vocamus BENEFICIA præse dicta. (f)

(f) Ergo danda sunt elemosynæ; sed non robustis & bene valentibus mendicabilis, hujusce enim furfuris homines *operas* in te suas conferre possunt: nec ita, ut ipse cum liberis tuis egeas; multo minus robustis atque otiosis delinquentibus, hi enim obfirmantur in malitia sua cum *humani generis ac reipublicæ damno & periculo*. Idem de aliis beneficiis dicendum.

§. XIX.

Quum vero ad officia determinata *reciproca* omnes homines (solo necessitatis casu excepto) *simpliciter* obstringantur: (§. XVI.) circa officia autem *benefica* frequenter evenire queat,

queat, ut eorum præstatio maximo cum *incommodo* nostro sit conjuncta, quo casu nostra cessat obligatio (§. IX. & XVIII.) sequitur, quemvis alterum ad officia reciproca posse adigere; officia autem benefica (h. e. tam officia innoxie humanitatis, quam beneficia presse dicta) conscientie cujusvis, a quo petuntur, relinquenda esse, nisi extrema necessitas, obligatione carens, flagitantem premat (§. IV. b. §. XI. §. XIII.) (g)

(g) Alia ex jure civili potest adferri limitatio: nisi ob concurrentem publicam commodum, obligationem hanc perfectam esse jussit lex civilis, quale tutela exemplum præbet: sed limitatio hæc hujus loci non est.

§. XX.

Ergo omnia Juris Naturæ OFFICIA vel sunt INDETERMINATA (§. XIV.) vel DETERMINATA; (§. XV.) hæc autem vel RECIPROCA (§. XVI.) vel BENEFICA, quæ subdividuntur in officia *innoxie humanitatis* (§. XVII.) & *beneficia* presse dicta. (§. XVIII.)

§. XXI.

Hisce fundamentis non solum universum Jus Naturæ; verum & (adscitis simul politices regulis) jus privatum & publicum superstruimus. Quamobrem operæ pretium existimamus, brevibus adhuc ostendere, in quonam hæc principia cum doctrinis aliorum conveniant, & quomodo dubia, quæ adversus philosophemata nostra moveri possunt, sint eximenda: utrumque perficiemus absque arrogantia, odio & studio, quorum causas procul habemus.

§. XXII.

Et fundamentum quidem omnis obligationis a voluntate divina repetii (§. IV.) persuasum penitus habens, non concipi posse obligationem absque legislatore; sed a solo supremo Numine universum humanum genus leges accipere. Facem nobis hic prætulit PER - ILLUSTRIS DOMINUS LIBER BARO A

COC.

COCCEJI in *Disput. sub Præs. B. DN. PARENTIS olim habitæ, de Principio Juris Nat. vero & adæquato. Vide inprimis §. 12. §. 33. & 34. (b)*

(b) Exstat illa in *Disput. ILLUSTR. quondam DN. A COCCEJI Tom. II. Disput. XVIII.*

§. XXIII.

Ad regulas ipsas practicas Juris Naturæ quod attinet, non dissimulamus, nostra Juris Naturæ fundamenta cum principiis *justi, honesti & decori* B. DN. THOMASII posse utcumque conciliari. Si quis enim nostra officia *indeterminata* officia *honesti* vocare; si officia *determinata reciproca* officiorum *justi* appellatione insignire; denique *officiis beneficis* nomen officiorum *decori* imponere maluerit, non refragabimur. Abstinuimus autem nos ab hisce denominationibus, tum quia revera ex isto fonte nostra non hausimus principia: tum quia disertis lectorem nostrum verbis monemus, ne regulis omnibus, in classes istas a Viro laudato relatis, nostris e principiis deducendis studeat, oleum enim perdet & operam: tum denique quia ista vocabula multis æquívocationibus sunt obnoxia, inprimis vocabulum *decori*. Et quamvis B. DN. THOMASIIUS in *cautelis circa præcognita jurispr. Cap. XV. §. 10. seq.* expresse moneat, *decorum politicum* non esse cum *principiis decori Juris Naturæ* confundendum: vereor tamen, ut discrimen hoc ab iis, qui ipsius sequuntur fundamenta, curatius servari possit. (i) Præterea nostra principia ita sunt limitata & restricta, ut nulla in iis occurrat contradictio: An idem de principiis *justi, honesti & decori* salva veritate adferri possit, lector candidus ex B. DN. THOMASII *Fundam. Juris Nat. Lib. I. Cap. 6. §. 64. seqq.* judicabit.

(i) Scilicet principium *decori* est hoc: *quod vis ut alii sibi faciant, tu ipsi facias*, ex quo eadem facilitate deduci possent regulæ *decori politici*, qua officia Juris Nat.

B

§. XXIV.

§. XXIV.

Illud etiam atque etiam a lectoribus nostris petimus, ne forte conciliationem quandam nostra inter & CEL. DN. WOLFFII principia Juris Nat. tentent. Verba quidem: *Quæcunque ad tui & aliorum hominum status perfectionem faciunt, age &c.* non plane a nostris principiis videntur aliena; & loco *perfecti status* nos saltem *felicitaris promovendæ* mentionem fecisse reputari possemus: Quod si tamen in ipso systemate considerentur philosophemata moralia CEL. WOLFFII, a nostris toto cælo differunt. Nam ille *jus cum obligatione* palam miscuit; hinc etiam *politicam* inter & *Jus Naturæ* nulla ipsi est differentia, nisi quod cancellis *officiorum absolutorum* Jus Naturæ; *hypotheticorum* autem, seu varios hominum status supponentium, politicam circumscripserit. Genuinum philosophiæ moralis *Wolffianæ* principium est *propria utilitas*. Vid. *Wolffens vernünftige Gedancken von der Menschen Thun und Lassen* §. 7--11. Licet enim in §. 12, ubi ipsum proponitur principium, mentio etiam fiat *aliorum hominum*, de iis tamen in præcedentibus altum est silentium, & peccat ista propositio contra regulam logices: ne sit *plus* in conclusione quam erat in præmissis. Porro aliter ipsi definitur obligatio, quam nobis, & ita quidem, ut metum incutere, consilium dare, legem ferre, nomine obligationis comprehendantur; nam si obligare est, *connectere cum propositione quadam argumentum movens*, (vid. Wolff. cit. l. §. 8.) omnibus, quos recensuimus, casibus aderit obligatio. Alia ut nunc silentio transeam.

§. XXV

Accingo me potius ad scrupulos, ex animis lectorum eximendos, qui circa principia mea superesse possent. Id quidem nos parum vexat, quod vulgo contendunt, principium Juris Nat. non solum *verum & adequatum*, (tale enim nostrum esse peni-

penitus persuasum habemus) sed & *unum ac indemonstrabile* esse debere. Quum enim Jus Naturæ ita tradendum sit, ut inde tam *officia* erga alios, quam *jura*, nobis competentia, possint intelligi, hinc primum juris Nat. principium non potest non esse propositio composita, sed omnis composita propositio constat pluribus, quam *duabus ideis*, ex his autem possunt formari plures propositiones. Nec potest principium Juris Naturæ *demonstratione carere*: omnis enim propositio, quæ demonstrari non potest, ex immediata sensatione desumpta est; & concipi nequit veritas, ope sensuum immediate intellectui impressa, quæ principium disciplinæ, ideis mediatis compositis (seu per varias intellectus operationes & abstractiones formatis) constantis, exhibeat. Sufficit, principium nostrum e propositione, quam sensibus edocti sumus (§. I.) esse demonstratum: alit hæc propositio nondum est principium Juris Nat.

§. XXVI.

Circa hanc ipsam autem propositionem, §. I. & II. prolatam, gravissima supersunt dubia. Diximus nimirum, omnes homines necessitate quadam physica ferri ad felicitatem & conservationem suam, utque veritas hujus propositionis perspiceretur, provocavimus ad cujusvis sensationem seu experientiam, hæc autem docet, homines interdum sibi met ipsis mortem adsciscere violentam, adeoque ipsa videtur experientia nostram refellere assertionem. Sed salva res est: Qui mortem subeunt sponte sua, vel *insani* sunt, vel mortem *vita infelici* præferunt, suamque vitam certo credunt fore infelicissimam. Jam vero diximus, nobis inesse instinctum adpetendi non unice *vitam*; sed *vitam felicem*, vitæque felicitati accensuimus *animum tranquillum*, (§. I. & II.) quamvis autem ad hunc obtinendum facilem nobis viam monstraverit natura, nihilominus tamen deprehendimus in hominibus habitus pra-

vos voluntatis, quibus stimulatī, adpetunt, quæ minime erant necessaria, tandem diuturna consuetudine obfirmati, animo tranquillo esse nequeunt, nisi ipsorum desideriis satisfiat. Quum igitur consuetudo altera sit natura, quid mirum, homines hisce desideriis ita aliquando protrudi, ac si innata eadem essent ac necessaria, atque ipsi tandem naturæ bellum indicere, seu vim inferre? Sic multi sibi ex ambitione, utque immortale nomen reportarent, infestas intulere manus, quia animum, diu in hac contemplatione defixum, ita obfirmaverant, ut existimarent, non posse se *tranquilla mente*, h. e. feliciter vivere, nisi nominis immortalitatem sibi possent promittere, ad quam aliam sibi viam præclusam esse, reputabant. Firma igitur adhuc est nostra thesis, omnes enim, quotquot in propria sævierunt viscera, si potuissent convinci, satisfactum iri passionibus suis, servata vita, procul omni dubio eam morti prætulissent. (k)

(k) Lectu dignissima sunt, quæ de hac materia protulit auctor Batavus in libello, cui titulus: *Politike discoursen, handelnde in ses onderscheide Baken van Steeden, Landen, Oorlogen, Kerken, Reggeringen en Zeeden, beschreven door D. C. v. Amsterdam 1662. 8vo. Lib. VI. Discursu 29. pag. 298.*

§. XXVII.

Præterea secundum nostra principia princeps injuste agere videri posset, qui milites mortis periculum subire jubet. At non princeps ipsos ad id obligaret, nisi cogere hostis: jam vero cum omnis generis calamitas atque infelicitas, imo ipsa mors ab hoste immineat, per defensionem injunctam non nostra mors, sed potius conservatio quaeritur.

§. XXVIII.

Denique existimari posset Jus Nat. nobis cum brutis commu-

mune, nam & hæc feruntur ad propriam conservationem, id quod Stoicis forte olim imposuit. At secundum nostra principia ratio diversitatis in aprico est posita. Ut enim instinctus iste in *jus & obligationem* abeat, requiritur *cognitio voluntatis legislatoris*, (§. III. V. VII.) & *libertas* physica actionum (§. IV. V. VII.) utraque carent bruta, instinctu enim animali ad cibum, potum, Venerem propulsa, in proximum quodvis ruunt objectum, nisi ingratae sensationis metu deterreantur. Omnia igitur ex instinctu atque impulsu necessario sine libertate suscipiunt. Sed manum de tabula, ne præripiamus dissentienti materiam.

COROLLARIA.

I.

Utut plerorumque opiniones & disceptationes de principio Juris Nat. redeant ad *λογωμαχίαν*; non tamen disputare de hoc argumento, per se est *λογωμαχείν*.

2.

Scilicet plurimi methodo analytica Jus Naturæ sunt complexi, hoc est in eo tantum fuerunt toti, ut propositiones practicas hujus scientiæ *generalibus vocibus* utcunque complecterentur, has autem illustrarent atque explicarent ipsis dictaminibus practicis Juris Naturæ, id quod tamen pro specie demonstrationis falso venditarunt.

3.

At vero Jus Naturæ methodo synthetica est tradendum,
h. e.

h. e. ponenda sunt talia principia, quæ per se, licet conclusiones adhucdum nesciantur, possint intelligi ac demonstrari, ex quibus deinde demonstrativa ratione ita deducenda sunt officia, ut licet quis dubitet, sint ne furtum, rapina, adulterium &c. facta injusta, hujus tamen injustitiæ possit convinci.

4.

Nec hæc opera frustranea reputanda est, quæ potius ad solidam omnis juris positivi notitiam, multum confert.

5.

Hanc methodum negligens, potest quidem quamplurima egregia effata, ad Jus Naturæ spectantia, tradere, sed nunquam erunt universalia, atque innumeris scatebunt contradictionibus, si penitius fuerint examinata.

6.

Falsum est, quod vulgo tradunt; permissionem non esse legis actionem, sed actionis negationem: æque enim facultas agendi seu jus, quam obligatio expressa lege præscribatur, necesse est.

7.

Beneficia ex præcepto divino aliis hominibus exhibenda, præstari debent hominibus miseris: quæ igitur in vita civili in locupletes conferuntur munera, non ex principis Juris Naturæ, sed *politices* derivanda sunt.

PER.

PER-ILLUSTRI
DOMINO RESPONDENTI

S. D. P.

DISPUTATIONIS PRÆSES.

Obscuro quibus atque humili loco nascen-
di conditio obtigit, illis, qui illustri a
stirpe originem repetunt suam, longe in
hoc esse feliciores videntur, quod illi,
in obscuritate & silentio repositi, memoriam ho-
minum effugiant prorsus, suisque demum factis,
laude dignis, e tenebris proferantur; hi au-
tem, in quos ipsa gentis claritas & celebre no-
men oculos jam omnium animosque convertit,
si majorum suorum meritis nec excellentiora,
nec paria fecerint, sinistris cunctorum sermo-
nibus carpantur: Inde evenit, ut plebeji ordi-
nis homines si non laudibus cumulentur, saltim
fere ab opprobriis soleant esse immunes; sed eos,
quorum illustris est prosapia, aut gloria, aut
vitu-

vituperium certissimum expectet, & singulae a-
tavorum imagines exprobrare ipsis desiderium vi-
deantur. Hisce, **PER-ILLUSTRIS**
BARO, qui generis antiquitate & splendo-
re innumeros vincis, paucissimis loco cedis,
aliisque adhortationibus ad virtutem **TE** ac
sapientiam privatos inter parietes accendere
& sponte currenti calcaria addere consuevi:
TU autem, iis hactenus locum relinquens, ani-
mum & meditationis solidæ & profundioris ju-
risprudentiæ præceptis ita imbuiisti, ut publi-
cam **TE**cum adscendere cathedram non dubi-
tem. Pertexe modo quod exorsus es, ut
PER-ILLUSTRIS atque **EXCELLEN-**
TISSIMUS DOMINUS PARENS TE,
dignum aliquando, quam de **TE** animo con-
cepit, expectatione, summa perfusus lætitia,
recipiat. Vale. Dab. e museo VI. Calend.
Aprilis. **MDCCXXXI.**

ren-
bam
du-
us,
ute
tio-
bis
uasi
an-
am
em
pe-
non
RIS
da-
ian-
er-
tas,
tere
ani-
e in-
um
qui-
ota
,at-
er-
ge-
dis
um
am
am
ga-
um
per

Halley, Diss.) 1731

ULB Halle

3

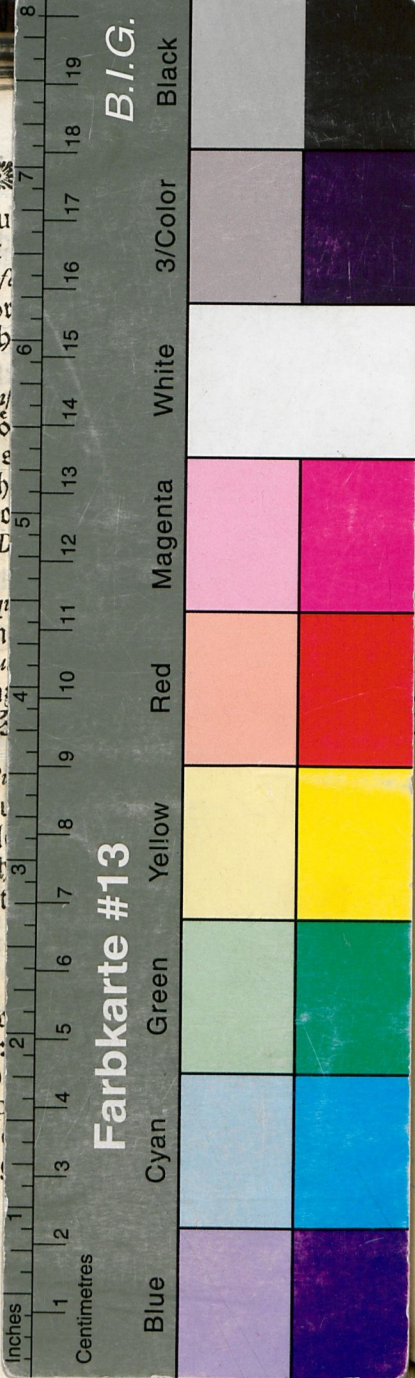
002 166 771

sb

B.I.G.

Farbkarte #13

1731 154 38
DE
PRINCIPIIS
JURIS NATURÆ

DISPUTABIT
CHRISTOPHORUS HENRICUS
LIBER BARO AB EULENBURG
BORUSS.

PRÆSIDE
DANIELE FRIDER. HOHEISEL,
J. U. ET PHIL. D. AC REG. BOR. SOC. SCIENT. SOD.

D. XXXI. MARTII. MDCCXXXI.
H. L. Q. C.

HALÆ
LITTERIS HENDELIANIS.

